

Л. В. Щетініна

Інтенсифікація

ІНТЕНСИФІКАЦІЯ (франц. intensification, від лат. intensio – напруження, посилення і ... *фікація*) – сукупність заходів, спрямованих на посилення, збільшення напруженості, продуктивності, дієвості.

Інтенсифікація праці (І. п.) – сукупність заходів, спрямованих на підвищення [інтенсивності праці](#). Розрізняють абсолютну та відносну І. п. Абсолютна І. п. передбачає проведення заходів із підвищення інтенсивності праці, спрямов. на прискорення темпу робочих рухів, більшого напруження уваги, пам'яті, мислення тощо (через інтенсивніше споживання енергії людини, більше напруження фізіол. та психол. функцій, але до певної межі, щоб втома не переходила у перевтому). Відносна І. п. передбачає проведення заходів із підвищення інтенсивності праці, спрямов. на ефективніше використання робочої сили. Це стає можливим завдяки раціоналізації робочих рухів, усуненню з них усього зайвого після оптимізації умов зовн. середовища, ліквідації несприятливих впливів. Питома вага продуктив. витрат може зрости внаслідок зниження витрат на подолання несприятливих елементів умов праці. Сучасні тенденції І. п. тісно пов'язані з процесами інтенсифікації виробництва: збільшенням кількості устаткування, автоматизацією та комп'ютеризацією вироб. процесів. Збільшення кількості устаткування, його потужностей спричиняє посилення шумів, підвищення температури, позбавляє організм необхід. мінімуму фіз. навантаження (т. зв. м'язовий голод), посилює монотонність праці. В умовах автоматизації виробництва зменшуються контакти працівників з рухомими частинами устаткування, що знижує кількість травм, забруднення на робочому місці тощо. Водночас зростає інтенсивність розумової праці, збільшуються емоційні, нервові, психол. навантаження на людський організм. Комп'ютери часто використовують для контролю за діями працівників. Проведене у США Нац. інститутом профес. захворювань обстеження засвідчило, що електрон. контроль за процесом праці, її примусовий ритм спричиняють стан тривоги, депресію, роздратування і нерідко призводять до серц. і психіч. захворювань.

Інтенсифікація природокористування (І. п.) – процес послідовного впровадження новітніх досягнень науково-технічного прогресу у сферу раціонального

природокористування для забезпечення глибини та комплексності використання природних ресурсів. Це означає одержання максимально можливої кількості якіс. продукції або надання послуг з одиниці інтеграл. природ. ресурсу з урахуванням впливу цього процесу на довкілля. І. п. сприяє зниженню енергет. та ресурс. затрат при отриманні одиниці ресурсу. Осн. шляхи І. п.: мініатюризація виробів, зниження енерго- та ресурсозатратності, низьковідходне та каскадне виробництво, пряма економія природ. ресурсів у циклах їхньої експлуатації (зменшення втрат під час видобування, транспортування та переробки).

Рекомендована література

1. Крушельницька Я. В. Фізіологія і психологія праці: Підруч. К., 2003;
2. Економіка праці та соціально-трудова відносини: Підруч. К., 2009.

Бібліографічний опис:

Інтенсифікація / Л. В. Щетініна // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2011. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-12399>

2001-2024 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).